

İDARƏETMƏ SİSTEMLƏRİNİN STRUKTURU VƏ RƏQƏMSAL İDARƏETMƏ SİYASƏTİ

Giriş. Müasir dövrdə idarəetmə sistemlərinin transformasiyası qlobal miqyasda baş verən rəqəmsallaşma prosesləri ilə sıx bağlıdır. İnformasiya-kommunikasiya texnologiyalarının (İKT) sürətli inkişafı dövlət və özəl sektorun idarəetmə modellərində köklü dəyişikliklərə səbəb olmuşdur. Ənənəvi idarəetmə sistemlərində iyerarxik və bürokratik yanaşmalar üstünlük təşkil etdiyi halda, rəqəmsal dövrdə bu modellər daha çevik, inteqrasiya olunmuş və məlumat əsaslı idarəetmə sistemləri ilə əvəz olunmaqdadır. Bu dəyişikliklər idarəetmənin səmərəliliyini artırmaqla yanaşı, qərar qəbulətmə proseslərini daha operativ və dəqiq hala gətirir.

Rəqəmsal idarəetmə siyasəti müasir dövrlərin strateji inkişaf istiqamətlərindən biri kimi çıxış edir. Bu siyasət elektron hökumət platformalarının genişləndirilməsi, dövlət xidmətlərinin rəqəmsallaşdırılması, məlumat bazalarının mərkəzləşdirilməsi və süni intellekt əsaslı analiz sistemlərinin tətbiqi kimi komponentləri özündə birləşdirir. Nəticədə dövlət idarəçiliyində şəffaflıq artır, korrupsiya riskləri azalır və vətəndaşlara göstərilən xidmətlərin keyfiyyəti yüksəlir. Eyni zamanda, rəqəmsal sistemlər resursların daha optimal istifadəsinə imkan yaradır və idarəetmədə insan faktorundan asılılığı azaldır.

İdarəetmə sistemlərinin strukturu isə müasir şəraitdə çoxsəviyyəli və funksional bölgüyə əsaslanır. Bu struktur daxilində müxtəlif idarəetmə orqanları arasında məlumat axını daha sürətli və koordinasiyalı şəkildə həyata keçirilir. Bulud texnologiyaları, böyük verilənlər (Big Data), blokçeyn və süni intellekt kimi innovativ texnologiyalar idarəetmə proseslərinin effektivliyini artıraraq daha dayanıqlı sistemlərin formalaşmasına şərait yaradır. Beləliklə, idarəetmə sistemləri təkcə təşkilati struktur deyil, həm də rəqəmsal eko-

sistem kimi fəaliyyət göstərir.

Bütün bu amillər göstərir ki, rəqəmsal idarəetmə siyasətinin və idarəetmə sistemlərinin strukturunun öyrənilməsi müasir dövrdə həm nəzəri, həm də praktiki baxımdan xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Bu sahədə aparılan tədqiqatlar dövlət idarəçiliyinin təkmilləşdirilməsi, rəqəmsal transformasiyanın sürətləndirilməsi və innovativ idarəetmə modellərinin tətbiqi baxımından mühüm rol oynayır.

Əsas hissə. Müasir dövrdə rəqəmsal transformasiya iqtisadiyyatın bütün sahələrinə, o cümlədən daşınmaz əmlakın idarə olunması sistemində ciddi təsir göstərməkdədir. Qlobal miqyasda informasiya texnologiyalarının sürətli inkişafı, elektron xidmətlərin genişlənməsi və məlumatların rəqəmsal platformalarda idarə olunması ənənəvi idarəetmə mexanizmlərinin yenilənməsini zəruri etmişdir. Bu baxımdan daşınmaz əmlak sektorunda idarəetmə sistemlərinin strukturunun təkmilləşdirilməsi və rəqəmsal idarəetmə siyasətinin tətbiqi xüsusi aktualıq kəsb edir. Beləliklə, rəqəmsallaşma yalnız texnoloji yenilənmə deyil, həm də idarəetmə yanaşmalarının transformasiyası kimi çıxış edir [9]. Məsələn, bir çox ölkələrdə olduğu kimi Azərbaycanda da daşınmaz əmlak üzərində hüquqların qeydiyyatı artıq elektron sistemlər vasitəsilə həyata keçirilir ki, bu da əməliyyatların sürətini və dəqiqliyini artırır.

Azərbaycan Respublikasında son illərdə həyata keçirilən institusional islahatlar və dövlət proqramları çərçivəsində daşınmaz əmlakın qeydiyyatı, kadastr uçotu və mülkiyyət hüquqlarının qorunması sahəsində mühüm irəliləyişlər əldə olunmuşdur. Bu sahənin hüquqi əsasını “*Daşınmaz əmlakın dövlət reyestri haqqında*” Azərbaycan Respublikasının Qanunu, Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsi və müvafiq prezident fərmanları təşkil edir [1]. Xüsusilə 2020–2025-ci illər ərzində elektron

reyestr sistemlərinin tətbiqi, onlayn xidmət platformalarının genişləndirilməsi və rəqəmsal məlumat bazalarının inteqrasiyası idarəetmənin effektivliyini əhəmiyyətli dərəcədə artırmışdır. Məsələn, elektron çıxarışların verilməsi, onlayn qeydiyyat müraciətləri və ipoteka əməliyyatlarının rəqəmsal platformalar üzərindən icrası vətəndaşların vaxt itkisini minimuma endirmişdir. Bu proseslər həm dövlət orqanları arasında koordinasiyanı gücləndirmiş, həm də vətəndaşlara göstərilən xidmətlərin keyfiyyətini yüksəltmişdir. Nəticə etibarilə, tətbiq olunan rəqəmsal idarəetmə siyasəti daşınmaz əmlak sektorunda institusional dayanıqlığın formalaşmasına və idarəetmə mexanizmlərinin daha çevik hala gəlməsinə səbəb olmuşdur.

Daşınmaz əmlakın idarə olunması sisteminin effektivliyinin qiymətləndirilməsi üçün əsas göstəricilərdən biri dövlət qeydiyyatı əməliyyatlarının dinamikasıdır. Mülkiyyət hüquqlarının qeydiyyatı həm hüquqi şəffaflığın təmin olunması, həm də əmlak bazarında iqtisadi aktivliyin ölçülməsi baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bu sahədə hüquqi təminat “Elektron hökumət haqqında” qanunvericilik aktları və dövlət proqramları ilə dəstəklənir ki, bu da rəqəmsal xidmətlərin geniş tətbiqinə imkan yaradır. Xüsusilə rəqəmsal idarəetmə sistemlərinin tətbiqi ilə bu proseslərin sürəti və dəqiqliyi artmış, xidmətlərin əlçatanlığı genişlənməmişdir [3].

2020–2024-cü illəri əhatə edən cədvəl 1 daşınmaz əmlak üzrə dövlət qeydiyyatının ümumi həcmi, eləcə də ilkin və təkrar qeydiyyatların strukturunu əks etdirir. Bu məlumatlar vasitəsilə həm idarəetmə sisteminin inkişaf dinamikasını, həm də əmlak bazarında baş verən struktur dəyişiklikləri təhlil etmək mümkündür. Məsələn, təkrar qeydiyyatların üstünlük təşkil etməsi bazarda alqı-satqı əməliyyatlarının aktiv olduğunu, ilkin qeydiyyatların artımı isə yeni tikinti və leqallaşdırma proseslərinin genişləndiyini göstərir. Beləliklə, təqdim olunan statistik göstəricilər əsasında rəqəmsal idarəetmə siyasətinin effektivliyi və onun daşınmaz əmlak sektoruna təsiri daha aydın şəkildə müəyyən edilə bilər.

Cədvəl 1 - in təhlili göstərir ki, 2020 – 2023-cü illər ərzində daşınmaz əmlak üzrə dövlət qeydiyyatı davamlı artım dinamikası nümayiş etdirmişdir. Xüsusilə 2021-ci ildə

qeydiyyatların əvvəlki ilə nisbətən təxminən 30%-ə qədər artması rəqəmsal xidmətlərin genişlənməsi ilə izah olunur. 2023-cü ildə maksimum göstəriciyə (477 min) çatması rəqəmsal idarəetmə sistemlərinin tam tətbiqi ilə bağlıdır. Lakin 2024-cü ildə azalma müşahidə olunur ki, bu da bazarın stabilizasiyası və əvvəlki illərdə yığılan qeydiyyatların azalması ilə əlaqələndirilə bilər. Ümumilikdə, təkrar qeydiyyatların üstünlük təşkil etməsi əmlak bazarında aktiv dövriyyənin yüksək olduğunu göstərir [5].

Cədvəl 1.

Daşınmaz əmlak üzrə dövlət qeydiyyatı (2020–2024)

İl	Ümumi qeydiyyat	İlkin qeydiyyat	Təkrar qeydiyyat
2020	237 450	63 247	174 203
2021	305 308	64 737	240 571
2022	382 319	85 449	296 870
2023	477 351	73 597	403 754
2024	378 495	64 454	314 041

Mənbə: 2024-cü il üzrə göstəricilər Əmlak Məsələləri Dövlət Xidməti məlumatına əsasən təqdim edilmişdir (il ərzində qeydiyyata alınmış daşınmaz əmlakların sayı və ilkin/təkrar qeydiyyat payı).

Daşınmaz əmlak bazarının strukturunun daha dərinlən təhlil edilməsi üçün qeydiyyat göstəricilərinin əmlak növləri üzrə bölgüsü xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Müxtəlif kateqoriyalar üzrə (mənzillər, fərdi yaşayış evləri, torpaq sahələri və s.) aparılan qeydiyyat əməliyyatları bazarda baş verən dəyişiklikləri, investisiya istiqamətlərini və mülkiyyət münasibətlərinin inkişaf səviyyəsini əks etdirir. Bu baxımdan əmlak növləri üzrə statistik məlumatlar idarəetmə sisteminin effektivliyinin və rəqəmsal idarəetmə siyasətinin nəticələrinin qiymətləndirilməsi üçün mühüm analitik baza rolunu oynayır [4]. Məsələn, torpaq sahələri üzrə qeydiyyatların artması investisiya və tikinti fəaliyyətinin genişləndiyini, mənzillər üzrə dəyişikliklər isə şəhərsalma və ipoteka bazarının inkişaf səviyyəsini əks etdirir.

Bu sahədə hüquqi tənzimləmə “Daşınmaz əmlakın dövlət reyestri haqqında” Qanun, Torpaq Məcəlləsi və Mülki Məcəllə ilə həyata keçirilir ki, bu da müxtəlif əmlak növləri üzrə mülkiyyət hüquqlarının qeydiyyatını və qorunmasını təmin edir. Məsələn, torpaq sahələrinin qeydiyyatı zamanı kadastr məlu-

matlarının dəqiqliyi, mənzillər üzrə isə çıxarışların elektron formada verilməsi qanunvericiliklə tənzimlənir. Bu hüquqi baza rəqəmsal idarəetmə sistemlərinin tətbiqinə imkan yaradaraq əmlak bazarında şəffaflığın və etibarlılığın artırılmasına xidmət edir [8].

2020–2024-cü illəri əhatə edən cədvəl 2 daşınmaz əmlakın əsas növləri üzrə həm ilkin, həm də təkrar qeydiyyat göstəricilərini təqdim edir. Bu məlumatlar vasitəsilə əmlak bazarının struktur dinamikasını, ayrı-ayrı seqmentlər üzrə artım və azalma tendensiyalarını, eləcə də

rəqəmsal idarəetmə sistemlərinin müxtəlif əmlak kateqoriyalarına təsirini kompleks şəkildə təhlil etmək mümkündür. Məsələn, fərdi yaşayış evləri üzrə qeydiyyatların artması regionlarda tikinti aktivliyinin yüksəldiyini, təkrar qeydiyyatların çoxluğu isə bazarda alqı-satqı əməliyyatlarının intensivliyini göstərir [6]. Beləliklə, təqdim olunan göstəricilər daşınmaz əmlak bazarının struktur inkişafını və rəqəmsal idarəetmə siyasətinin praktik nəticələrini aydın şəkildə əks etdirir.

Cədvəl 2.

Əmlak növləri üzrə qeydiyyat (2020–2024)

Əmlak növü	2020	2021	2022	2023	2024
Fərdi evlər (ilkin)	13 351	16 082	15 815	17 771	21 429
Fərdi evlər (təkrar)	22 424	32 506	33 556	36 714	41 577
Mənzillər (ilkin)	34 061	28 811	26 017	28 756	24 994
Mənzillər (təkrar)	40 472	62 735	68 493	65 979	60 944
Torpaq (ilkin)	12 633	15 637	40 078	23 349	13 658
Torpaq (təkrar)	105 901	137 069	186 246	293 247	202 925

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Əmlak Məsələləri Dövlət Xidməti. (2025). Daşınmaz əmlakın qeydiyyatı: Əmlak növləri üzrə statistik göstəricilər (2020–2024). <https://dedkr.gov.az/az/page/view/7>.

Cədvəl 2 göstərir ki, daşınmaz əmlakın strukturunda əsas pay torpaq sahələri və mənzillərə məxsusdur. Xüsusilə torpaq sahələri üzrə təkrar qeydiyyatların 2023-cü ildə kəskin artması (293 min) investisiya və alqı-satqı aktivliyinin yüksəldiyini göstərir. Fərdi yaşayış evləri üzrə artım tendensiyası isə regionlarda tikinti və mülkiyyətin leqallaşdırılması proseslərinin sürətləndiyini göstərir. Mənzillər üzrə isə 2022-dən sonra nisbi azalma müşahidə olunur ki, bu da bazarda təklif-tələb balansının dəyişməsi ilə bağlıdır. Bu struktur dəyişiklikləri rəqəmsal kadastr sistemlərinin daha effektiv tətbiqi ilə izlənilir və idarə olunur.

Rəqəmsal idarəetmə siyasətinin daşınmaz əmlak sektorunda real təsirlərini qiymətləndirmək üçün elektron xidmətlərin tətbiqi nəticəsində əldə olunan göstəricilərin təhlili xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Müasir dövrdə texniki pasportların verilməsi, ipoteka müqavilələrinin rəsmiləşdirilməsi və elektron müraciətlərin qəbulu kimi xidmətlərin rəqəmsal platformalar vasitəsilə həyata keçirilməsi idarəetmənin operativliyini və şəffaflığını artıran əsas amillərdən biridir. Bu proseslərin hüquqi əsasını Azərbaycan Respublikasında “Elek-

tron hökumət haqqında” qanunvericilik, “Elektron imza və elektron sənəd haqqında” Qanun, eləcə də “Daşınmaz əmlakın dövlət reyestri haqqında” Qanun təşkil edir [2]. Məsələn, elektron imza vasitəsilə vətəndaşların qeydiyyat üçün müraciət etməsi fiziki iştirak zərurətini aradan qaldıraraq xidmətlərin daha sürətli və əlçatan olmasını təmin edir. Bu göstəricilər həm dövlət xidmətlərinin əlçatanlıq səviyyəsini, həm də rəqəmsallaşmanın praktiki nəticələrini əks etdirir.

2020–2024-cü illəri əhatə edən cədvəl 2 daşınmaz əmlak sahəsində rəqəmsal xidmətlərin tətbiqi nəticəsində formalaşmış əsas statistik göstəriciləri təqdim edir. Bu məlumatlar vasitəsilə elektron idarəetmə sistemlərinin inkişaf dinamikasını, xidmətlərin genişlənmə səviyyəsini və onların ümumi idarəetmə effektivliyinə təsirini kompleks şəkildə təhlil etmək mümkündür. Məsələn, texniki pasportların elektron formada verilməsi tikililərin inventarlaşdırılması prosesini sürətləndirmiş, ipoteka müqavilələrinin rəqəmsal şəkildə rəsmiləşdirilməsi bank sektorunda əməliyyat xərclərini azaltmışdır. Eyni zamanda, onlayn müraciət sistemlərinin tətbiqi vətəndaşların dövlət qurumlarına fiziki müraciətlərinin sayını

azaltmış, xidmətlərin şəffaflığını və izləmə bilənliyini artırmışdır [7]. Beləliklə, təqdim olunan statistik göstəricilər rəqəmsal idarəetmə siyasətinin daşınmaz əmlak sektorunda səmərəliliyini və onun praktik nəticələrini aydın şəkildə nümayiş etdirir.

Cədvəl 3.

Rəqəmsal xidmətlərin nəticələri
(seçilmiş göstəricilər)

İl	Texniki pasportlar	İpoteka müqavilələri	Elektron müraciətlər (təxmini)
2020	90 000+	20 000+	aşağı
2021	113 976	23 224	orta
2022	150 000+	30 000+	artan
2023	180 000+	40 000+	yüksək
2024	43 765*	11 314*	yüksək

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Əmlak Məsələləri Dövlət Xidməti. (2025). Daşınmaz əmlakın dövlət qeydiyyatı və rəqəmsal xidmətlər üzrə statistik göstəricilər (2020–2024). [https:// dedkr.gov.az/az/page/view/7](https://dedkr.gov.az/az/page/view/7).

Cədvəl 3-dən görüldüyü kimi, rəqəmsal idarəetmə sistemlərinin tətbiqi texniki inventarlaşma və ipoteka əməliyyatlarının sayında artıma səbəb olmuşdur. 2021-ci ildə texniki pasportların 113 mindən çox olması və ipoteka müqavilələrinin 23 minə çatması dövlət xidmətlərinin elektronlaşdırılmasının nəticəsidir. 2023-cü ildən etibarən isə rəqəmsal platformaların geniş tətbiqi nəticəsində müraciətlərin böyük hissəsi onlayn formada həyata keçirilir. Bu isə idarəetmədə operativliyi artırmaqla yanaşı, vətəndaşların xidmətlərə çıxışını da asanlaşdırır [12].

Daşınmaz əmlakın idarə olunması sahəsində baş verən dəyişikliklərin daha dəqiq qiymətləndirilməsi üçün yalnız mütləq göstəricilərin deyil, həm də nisbi artım templərinin təhlili xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. İllər üzrə artım faizi sektorun inkişaf dinamikasını, bazar aktivliyinin intensivliyini və rəqəmsal idarəetmə siyasətinin effektivliyini daha aydın şəkildə əks etdirir. Bu göstəricilər vasitəsilə müəyyən dövrlərdə baş verən sürətli inkişaf, sabitləşmə və ya azalma meyillərini müqayisəli şəkildə analiz etmək mümkün olur. Məsələn, 2021-ci ildə ilkin qeydiyyatların artım templərinin yüksək olması tikinti sektorunda aktivliyin və yeni mülkiyyət formalaşmasının göstəricisi kimi çıxış edir, 2023-cü

ildə isə azalma tempinin müşahidəsi bazarda mövsümi sabitləşməni əks etdirir [11].

2020–2024-cü illəri əhatə edən cədvəl 4 daşınmaz əmlak üzrə dövlət qeydiyyatının illər üzrə artım tempini faiz ifadəsində təqdim edir. Bu məlumatlar əsasında rəqəmsal transformasiya proseslərinin təsiri, idarəetmə sisteminin inkişaf mərhələləri və bazarın ümumi dinamikası kompleks şəkildə qiymətləndirilə bilər. Həmçinin, artım templərinin müqayisəsi rəqəmsal idarəetmə siyasətinin praktik effektivliyini və xidmətlərin genişlənmə səviyyəsini qiymətləndirmək üçün mühüm analitik alət rolunu oynayır.

Cədvəl 4.

İllər üzrə artım tempi (%)

İl	Ümumi artım (%)
2021/2020	+28.6%
2022/2021	+25.2%
2023/2022	+24.9%
2024/2023	-20.7%

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Əmlak Məsələləri Dövlət Xidməti. (2025). Daşınmaz əmlak üzrə dövlət qeydiyyatı: illik statistik göstəricilər (2020–2024). [https:// dedkr.gov.az/az/page/view/7](https://dedkr.gov.az/az/page/view/7).

Cədvəl 4 göstərir ki, 2020–2023-cü illərdə daşınmaz əmlak qeydiyyatı sabit və yüksək artım tempi ilə inkişaf etmişdir. Orta illik artım 25% ətrafında olmuşdur ki, bu da rəqəmsal transformasiyanın uğurlu tətbiqinin nəticəsidir. 2024-cü ildə mənfi dinamika isə bazarın doyma mərhələsinə daxil olduğunu və artıq kəmiyyət artımından keyfiyyət yönümlü idarəetməyə keçidin baş verdiyini göstərir. Bu mərhələdə rəqəmsal idarəetmə siyasəti daha çox optimallaşdırma və effektivlik üzərində qurulur [10].

Yekun olaraq qeyd edək ki, rəqəmsal transformasiya daşınmaz əmlak sektorunda institusional dayanıqlığın formalaşmasına, idarəetmə proseslərinin optimallaşdırılmasına və vətəndaşlara göstərilən xidmətlərin keyfiyyətinin yüksəlməsinə əhəmiyyətli töhfə vermişdir. Bu təcrübə göstərir ki, texnologiya və hüquqi tənzimləmənin inteqrasiyası idarəetmə sistemlərinin effektivliyini artırmaq və bazar şəffaflığını təmin etmək üçün əsas alətlərdən biridir.

NƏTİCƏ

Aparılan təhlillər göstərir ki, müasir idarəetmə sistemləri rəqəmsal transformasiya nəticəsində daha çevik, inteqrasiya olunmuş və səmərəli xarakter almışdır. Rəqəmsal idarəetmə siyasəti elektron xidmətlərin genişləndirilməsi, məlumat bazalarının mərkəzləşdirilməsi və innovativ texnologiyaların tətbiqi əsasında formalaşaraq dövlət idarəçiliyində şəffaflığın artırılmasına, bürokratik maneələrin azaldılmasına və vətəndaş məmnunluğunun yüksəldilməsinə şərait yaradır. Nəticə etibarilə, idarəetmə sistemlərinin rəqəmsallaşdırılması müasir dövlətin inkişafında strateji əhəmiyyət daşıyır və davamlı islahatların həyata keçirilməsini zəruri edir.

ƏDƏBİYYAT

1. Azərbaycan Respublikası. (2004). *Elektron imza və elektron sənəd haqqında Qanun*.
2. Azərbaycan Respublikası. (2010). *Elektron hökumət haqqında Qanun*.
3. Azərbaycan Respublikası. (2025). Daşınmaz əmlak üzrə dövlət qeydiyyatı: illik statistik göstəricilər (2020–2024). <https://dedkr.gov.az/az/page/view/7>
4. Azərbaycan Respublikası. (2025). Daşınmaz əmlakın qeydiyyatı: Əmlak növləri üzrə statistik göstəricilər (2020–2024). <https://dedkr.gov.az/az/page/view/7>
5. Azərbaycan Respublikası. (2025). Əmlak Məsələləri Dövlət Xidməti. Daşınmaz əmlakın dövlət qeydiyyatı və rəqəmsal xidmətlər üzrə statistik göstəricilər (2020–2024). <https://dedkr.gov.az/az/page/view/7>
6. Azərbaycan Respublikasının “Daşınmaz əmlakın dövlət reyestri haqqında” Qanunu. (2004). Bakı.
7. Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcələsi. (2000). Bakı: Qanunvericilik bazası.
8. Azərbaycan Respublikasının Prezident fərmanları və dövlət proqramları (daşınmaz əmlak və rəqəmsallaşma üzrə). Bakı.
9. Azərbaycan Respublikasının Torpaq Məcələsi. (1999). Bakı: Qanunvericilik bazası.
10. Rəqəmsal idarəetmə və elektron xidmətlərin inkişafına dair dövlət siyasəti sənədləri. (2020–2024). Bakı.

11. Əliyev İ.Q., Quliyev S.A. Məcburi satış şəraitində daşınmaz əmlakın ləğv etmə dəyərinin qiymətləndirilməsinə metodoloji yanaşmalar. *Ekologiya və su təsərrüfatı jurnalı*, №1.s. 94-97.2026. DOI: <https://doi.org/10.58225/ekosu.2026.2-94-97>
12. Əliyev İ.Q., Cəfərov F.İ. Daşınmaz əmlakın dəyərinin qiymətləndirilməsi üçün informasiya bazasının təkmilləşdirilməsi istiqamətləri. *Ekologiya və su təsərrüfatı jurnalı*, №1, s. 98-101. 2026. DOI: <https://doi.org/10.58225/ekosu.2026.2-98-101>
13. I.G. Aliyev, A.Ch. Hashimova. "Real estate development trends in the context of the digital economy". *Journal of construction economics and management*. Vol. 4, pp. 123-131, December, 2025. <https://doi.org/10.58225/tim.2025-4-123-131>
14. United Nations. (2022). *E-Government Survey*. New York: UN Department of Economic and Social Affairs.
15. World Bank. (2023). *Digital Government and Land Administration Systems*. Washington, DC: World Bank.

UOT 33:005

Hüseyn S.V.

Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti
sabirhuseyn@gmail.com

**İdarəetmə sistemlərinin strukturu
və rəqəmsal idarəetmə siyasəti**

XÜLASƏ

Məqalədə idarəetmə sistemlərinin strukturu və rəqəmsal idarəetmə siyasətinin formalaşması geniş şəkildə təhlil edilir. Müasir dövrdə idarəetmə sistemləri klassik, iyerarxik modeldən rəqəmsal texnologiyalara əsaslanan çevik və inteqrasiya olunmuş modelə keçid edir. Bu keçid idarəetmə proseslərinin daha operativ, şəffaf və səmərəli təşkilinə şərait yaradır. Rəqəmsal idarəetmə siyasəti informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının geniş tətbiqi, elektron hökumət xidmətlərinin inkişafı, məlumat bazalarının inteqrasiyası və süni intellekt əsaslı qərar qəbulətmə mexanizmlərinin tətbiqi üzərində qurulur. Nəticədə dövlət

idarəçiliyində insan amilindən asılılıq azalır, xidmətlərin keyfiyyəti yüksəlir və resurslardan istifadə optimallaşır. Bu yanaşma həmçinin vətəndaş məmnunluğunu artırır, idarəetmədə şəffaflığı gücləndirir və rəqəmsal dövlət modelinin formalaşmasına mühüm töhfə verir.

Açar sözlər: *rəqəmsal idarəetmə, elektron hökumət, informasiya sistemləri, dövlət siyasəti, texnoloji inteqrasiya.*

UOT 33:005

Huseyn S.V.

*Azerbaijan University of Architecture
and Construction
sabirhuseyn@gmail.com*

Structure of management systems and digital management policy

ABSTRACT

The article extensively analyzes the structure of management systems and the formation of digital management policy. In modern times, management systems are transitioning from a classical, hierarchical model to a flexible and integrated model based on digital technologies. This transition creates conditions for a more operational, transparent and efficient organization of management processes. Digital management policy is based on the widespread application of information and communication technologies, the development of e-government services, the integration of databases and the application of artificial intelligence-based decision-making mechanisms. As a result, dependence on the human factor in public administration decreases, the quality of services increases and the use of resources is optimized. This approach also increases citizen satisfaction, strengthens transparency in management and makes a significant contribution to the formation of a digital state model.

Keywords: *digital management, e-government, information systems, public policy, technological integration.*

Redaksiyaya daxil olma/Received 22.04.2026

Çapa qəbul olunma/Accepted for publication 25.05.2026

UOT 33:005

Хусейн С.В.

*Азербайджанский Архитектурно-
Строительный Университет
sabirhuseyn@gmail.com*

Структура систем управления и цифровая политика управления

АННОТАЦИЯ

В статье подробно анализируется структура систем управления и формирование цифровой политики управления. В современную эпоху системы управления переходят от классической, иерархической модели к гибкой и интегрированной модели, основанной на цифровых технологиях. Этот переход создает условия для более оперативной, прозрачной и эффективной организации управленческих процессов. Цифровая политика управления основывается на широком применении информационно-коммуникационных технологий, развитии электронных государственных услуг, интеграции баз данных и применении механизмов принятия решений на основе искусственного интеллекта. В результате снижается зависимость от человеческого фактора в государственном управлении, повышается качество услуг и оптимизируется использование ресурсов. Такой подход также повышает удовлетворенность граждан, усиливает прозрачность управления и вносит существенный вклад в формирование модели цифрового государства.

Ключевые слова: *цифровое управление, электронное правительство, информационные системы, государственная политика, технологическая интеграция.*

*Məqaləyə AzMIU-nun "Bina və
qurğuların istismarı və rekonstruksiyası"
kafedrasının dosenti M.Z. Yusifov
rəy vermişdir.*